

Consens: Legile Justiției

20 noiembrie 2017

Atelierul tematic 1—Inspekția Judiciară

Întrebările

- Este corectă premisa că activitatea unui magistrat poate fi investigată numai de un alt magistrat, care să cunoască toate detaliile meseriei?
- Care sunt criteriile pentru a decide dacă activitatea unui magistrat poate fi investigată de un inspector din afara autorității judecătorești?
- Dacă inspectorul trebuie să fie magistrat, este acceptabilă detașarea magistratului-inspector (ca regulă, nu doar ca excepție) în afara autorității judecătorești?
- Dacă inspectorul nu trebuie să fie neapărat magistrat, se mai justifică perioadele de 6 ani sau se poate imagina o nouă profesie juridică, cea de inspector judiciar, în cadrul unei autorități administrative autonome?

Problemele

[Proiectul MJ](#) din 30 august prevedea mutarea Inspekției Judiciare de sub coordonarea CSM sub cea a ministrului justiției, propunând eliminarea (aproape integrală a) [Capitolului al VII-lea](#) din Legea 317/2004 (mai puțin [art. 76](#)) într-un nou Titlu IV¹ din Legea 304/2004 (art. 109¹ până la 109¹⁴, nou introduse). [Proiectul parlamentar](#) din 31 octombrie renunță la această viziune, propunând un nou articol (64¹) privind înființarea unui CNIJP—Consiliul National de Integritate al Judecătorilor și Procurorilor. Acest CNIJP ar urma să coordoneze activitatea IJ, reînființată prin reorganizarea actualei structuri „din cadrul” CSM. Modelul pare să fie similar cu cel introdus prin Legea ANI [144/2007](#), dar poate fi ancorat și din modelele CNSAS (Legea [187/1999](#)) sau CNCD (OG [137/2000](#)). Totuși, nu este deloc explicit dacă IJ va avea statut de organism autonom sub autoritatea Senatului României, nici cine și cum ar urma să numească membrii CNIJP (care se propune să fie o structură cu activitate nepermanentă, foarte probabil fără personalitate juridică).

Efectele posibile

Prin extragerea IJ „din cadrul” sau de sub coordonarea CSM, inspectorii judiciari nu vor mai avea calitatea de magistrat. Reglementarea actuală pare să fi pornit de la premisa că doar un alt magistrat poate verifica activitatea unui magistrat, motiv pentru care există și mecanismul de acces numai prin concurs la funcția de inspector, cuplat cu suspendarea din activitatea curentă de magistrat și o formă de transfer/detașare pe durata mandatului de 6 ani. Acest mecanism poate funcționa, teoretic, și în afara autorității judecătorești, însă trebuie clarificată

premisea reglementării, pentru a nu le știrbi autoritatea inspectorilor în fața viitorilor magistrați aflați în verificări. Dacă premisea nu se susține, atunci poate că nu e cazul să fie menținut mecanismul mandatelor de câte 6 ani, ci se poate imagina o nouă profesie juridică, cea de inspector judiciar, similară mai degrabă agenților constatare din poliție decât magistraților. Dacă, totuși, premisea se susține, iar mecanismul mandatelor de câte 6 ani este păstrat, va fi nevoie de o conciliere legislativă față de principiul că magistrații trebuie să-și desfășoare activitatea exclusiv în interiorul autorității judecătorești. Odată clarificate aceste considerații, trebuie verificat care dintre modelele de coordonare a activității IJ este mai potrivit cu aceste premise și principii (CNI, CNSAS, CNCD sau altul), având în vedere că fiecare model are câte un set diferit de beneficii și costuri, avantaje și dezavantaje, virtuți și vulnerabilități.

Anexă

Extrase din analiza Funky Citizens cu privire la Legea 304/2004 și Legea 317/2004:

- de la art. II, pct. 28
- de la art. III, pct. 44
- de la art. VI
- de la art. VIII